

ZŠ F. Kupky Dobruška

ŠKOLNÍ NOVINY

Číslo 4 / prosinec 2022

Vánoční speciál

Vánoční zvyky

Vánoce se pojí s mnoha zvyky a tradicemi. Mají za cíl sblížit lidi a umožnit jim nahlédnout do budoucnosti. Proto řada rodin kromě zdobení vánočního stroměčku na Štědrý večer krájí jablko, lije olovo nebo pouští po vodě ořechové lodičky.

Zavěšení jmelí

Jmelí platí za posvátné už od dob Keltů. Podle nich měla tato cizopasná rostlinka kouzelné účinky a fungovala jako ochrana proti ohni i zábrana před čarodějnicemi a zlými duchy. Legenda praví, že jmelí bylo dříve stromem, z jehož dřeva pocházel Kristův kříž. Strom poté hanbou uschnul a proměnil se v rostlinu, která má Kristovo umučení vykoupit tak, že zahrne dobrem a láskou všechny, kteří pod ní projdou. Ale pozor, **jmelí přináší štěstí pouze těm, kteří jej dostanou darem.**

Vánoční cukroví

Oblíbenou tradicí, kterou dodržují během Vánoc téměř všichni, je pečení cukroví. Většina druhů cukroví se peče z mouky, másla, vajec, kakaa, čokolády a různých druhů ořechů. V mnoha rodinách se z generace na generaci dědí osvědčené recepty na linecké, perníčky, vanilkové rohlíčky i další dobroty. Stará tradice praví, že správná hospodyňka stihne nejméně 7 druhů. Není to však povinností. Cílem je ochránit pečením domácnost od zlých sil a neštěstí.

Žádné vynášení odpadků

Na Štědrý den platí zákaz vynášení smetí. Pokud zásadu porušíte a půjdete vynést **odpadkový koš**, hrozí vám, že vymetete z domu kromě špíny i štěstí.

Zákaz věšení prádla

Nechcete si pod stroměček nadělit rodinné neštěstí? Pak na Štědrý den nepeřte prádlo a nenechávejte v domě viset ani **ručníky** a utěrky. Pokud doporučení porušíte, někdo z vašich blízkých se podle kruté pověsti do roka a do dne oběsí.

Půst

Na Štědrý den by se měl zachovávat až do večera přísný půst. Pokud to vydržíte, uvidíte podle pověry zlaté prasátko. Do **společné večeře s rodinou se pusťte teprve ve chvíli, kdy na obloze vyjde první hvězda.**

Štědrovečerní stůl

Velký důraz naši předci kladli na rozmístění věcí na jídelním stole. V jednom rohu má být bochník chleba, který zajistí v příštím roce dostatek jídla. Do druhého rohu patří slaměnka pro dobrou úrodu. Třetí roh patří penězům, které přinesou celé rodině bohatství. Ve čtvrtém rohu by měla být miska s jídlem pro domácí zvířata.

Rybí šupiny pod talířem

Naši předci umisťovali pod talíře šupiny z kapra, které měly přinést v nadcházejícím roce hojnost a dostatek peněz. Stejným způsobem fungovaly také drobné mince. Některé rodiny mince a šupiny dokonce kombinovaly.

Volné místo pro pocestného

Před zahájením štědrovečerní večeře se tradičně prostíralo také pro pocestného, který by mohl během večera zaklepat na dveře a požádat o jídlo a střechu nad hlavou. Dodnes některé rodiny připravují talíř a volnou **židli** i pro nečekanou návštěvu.

Stoupání na sekeru

Než zasedli naši předkové ke štědrovečernímu stolu, každý člen rodiny si musel bosou nohou nejprve stoupnout na sekeru položenou na zemi. Za odměnu se v příštím roce vyhnuli bolestem nohou.

Krájení jablka

Tradice krájení jablka patří k závěru štědrovečerní večeře. Každý rodinný příslušník si vezme své jablko a přepůlí ho nožem kolmo ke stopce. Pokud má jadrinec uvnitř tvar pěticípé hvězdičky, všichni se příští rok sejdou ve zdraví. Tvar kříže naopak věští nemoc či smrt.

Zákaz vstávání od stolu

Mezi dávné zvyky patřil i zákaz vstávání od jídelního stolu. Všichni rodinní příslušníci museli po společném usednutí ke stolu počkat, dokud všichni nedojí, a teprve poté se najednou zvednout a zamířit ke stroměčku. Věřilo se totiž, že v **opačném případě by se rodina v příštím roce nesešla celá.**

Lodičky z ořechových skořápek

Do rozpůlených skořápek vlašských ořechů se umisťují malé svíčky, které se zapálené nechají plout po vodě, například v lavoru nebo ve vaně. Člověk, jehož lodička vydrží hořet a plout nejdéle, má před sebou dlouhý a šťastný život. Pokud se lodičky zalíbí uprostřed lavoru, znamená to dlouhou cestu. Naopak lodička, která se drží u kraje nádoby, značí, že se její majitel bude zdržovat po celý rok doma.

Lití olova

Chcete se dozvědět, co vás čeká v nadcházejícím roce? Nenechte si ujít lití olova. Nad plamenem svíčky v ocelové nádobce roztavte kus olova a poté do nádoby plné vody tekoucí olovo opatrně nalijte. Díky prudkému zchlazení vznikne z olova obrazec, který může **připomínat specifický tvar, rostlinu, nebo třeba zvíře**. Významy jednotlivých symbolů najdete na internetu. Pokud si pořídíte sadu na lití olova z obchodu, najdete konkrétní věstby v přiloženém návodu k použití.

Házení střevícem

Nezadané a svobodné dívky mohou na Štědrý večer házet střevíc přes hlavu. Pokud se střevíc zastaví špičkou směřující ke dveřím, znamená to, že slečnu brzy čeká svatba a odchod z domova. Pokud je bota natočená patou ke dveřím, zůstane dívka ještě minimálně rok doma a bez ženicha.

Klepání na kurník

Podobný cíl jako házení střevíce ke dveřím má i klepání na kurník. Svou botou má svobodná dívka zaklepat na kurník. Jestliže se ozve slepice, dívka zůstane svobodná po celý rok. Pokud se ozve kohout, **rodina může brzy očekávat vdavky.**

Zápalky

Pokud má svobodná dívka více nápadníků, pomůže jí v rozhodování jablko, do kterého zapíchne tři sirky – pod každou si představí jednoho z nápadníků. Dívka všechny tři zápalky naráz zapálí a ta, která vydrží hořet nejdéle, představuje nápadníka, za kterého se vdá.

Jablečná jadrčka

Chcete vědět, jaké bude příští rok počasí? Do misky s vodou nasype dvanáct jablečných jaderék. Kolik jich vyplave na hladinu, tolik vás v příštím roce čeká suchých měsíců. Tento zvyk byl dříve velmi populární u zemědělců, chatařů i chalupářů.

Půlnoční mše

Za závěr Štědrého dne se považuje půlnoční mše, která oslavuje narození Krista. Jde o oblíbený moment setkání lidí z okolí a společného zpívání koled.

A které vánoční tradice dodržujete vy?

Filipíny

Filipínci obecně rádi slaví všechny náboženské svátky. Někteří tvrdí, že na Filipínách jsou nejdelší vánoční oslavy na světě, protože lidé se na Vánoce začínají připravovat už v září. Jako všude na světě, i na Filipínách jsou Vánoce především svátky pokoje. Filipínci kladou velký důraz na vánoční ozdoby – kromě tradičních vánočních stromků (většinou umělých, protože v tropech se nedaří jehličnanům) se téměř ve všech rodinách vyvěšují veliké bambusové hvězdy ozdobené barevným papírem nazývané „parol“. Na Filipínách je velmi oblíbená vánoční nověna – série devíti mší, které začínají ve čtyři hodiny ráno. Filipínci mají vlastní koledy ve filipínštině, ale pokud jde o dárky, jsou poněkud „amerikanizovaní“, takže dárky rozdává Santa Claus na Boží hod vánoční. Pokud jde o jídlo, je třeba si uvědomit, že na Filipínách se běžně po celý rok jedí ryby, proto je na svátečním stole šunka.

Jižní Korea

V Jižní Koreji většinu lidí Vánoce nic moc neříkají. Většinou je tráví v nákupních centrech, kde rozdává sladkosti Santa Harabujee (svatý dědeček) v modrém (i červeném) oblečení. Naproti tomu věřící se scházejí v kostelech, kde je mnoho kulturních akcí a zajímavých

programů, které pro ostatní organizují. Na Štědrý den děti nenajdou ani stroměček, ani spoustu dárků. Vánoční stromky jsou spíše vzácností a k radosti musí stačit jeden dárek. Pokud se na společnou večeři nejde do restaurace, podává se k večeři klasické korejské

bulgogi a dort.

Je to velký vánoční dort, který musí být hodně barevný a nazdobený. Největší slavností je Boží hod vánoční. Věřící se sejdou na mši svaté a pak tento významný den slaví společně.

Severní Korea

Korejci na severu v prosinci neslaví příchod Vánoc, nýbrž výročí nástupu „velkého vůdce“ Kim Čong-ila do čela Korejské lidové armády. Jejím vrchním velitelem se stal v prosinci. To je důvod pro pořádání vojenských přehlídek, oslavných koncertů a dalších kulturních akcí. Křesťané slaví Vánoce tajně, protože tamní totalitní režim nedovoluje veřejně se hlásit k víře..

Haiti

Lidé na Haiti žijí ve velmi nuzných podmínkách a často nemají co jíst a pít. Slavení Vánoc je tedy velmi

skromné a na první pohled nejde poznat, že je právě dnes Štědrý den. Lidé nemají dostatek peněz, aby si vůbec něco mohli koupit. Ono tam vlastně ani o nákupy nejde. Rodina má radost, když se večer sejde doma. Stráví spolu krásné chvíle a obdarují se jen těmi nejmenšími dárečky, které jsou běžně dostupné – kokosové ořechy, banány, arašidy s cukrem. Na Haiti lidé mají radost nejenom z dárku, ale hlavně z toho, že si na ně někdo vzpomněl. Typické štědrovečerní jídlo na Haiti nenajdete. Lidé si připraví rýži a fazole, které jedí den co den. Snad největší událostí Štědrého dne je půlnoční mše, která někdy začíná živým Betlémem. I přes velkou chudobu, životní nepohodu, dokáží lidé být šťastní a užít si mnoho zábavy.

Vánoce v cizině

I k nám do školy přišel Mikuláš

V pondělí 5. 12. bylo u nás ve škole živo 🧑🧒🧑🧒🧑🧒🧑🧒🧑🧒

Mikuláš s sebou přináší předzvěst Vánoc především pro ty nejmenší. V dětech se mísí nadšení, ale i pochybnosti nad vlastním chováním a dnes přišel i k nám. Mikuláš se u nás děti zeptal, zda byly hodné a údaje ověřil s čertem nebo andělem v knize hříchů. Menší děti požádal o básničku nebo písničku a samozřejmě nezapomněl na pochvalu za to, že se děti na tento den svědomitě připravily. Nakonec předal malou odměnu a rozloučil se. Také slíbil, že se jistě příští rok vrátí. U starších dětí řinčely řetězy a nejednoho hříšníka si čerti přehodili přes rameno a šup s ním ke kotli ☹️❏🔥. Mikulášská nadílka čekala na děti i ve vánočně vyzdobené školní jídelně. Školní FB

Rozhovor s p. uč. J. Ungrovou

1. Jak dlouho učíte na této škole?
1 rok
2. Učila jste na jiné škole?
Ano
3. Kde jste studovala?
V Hradci Králové
4. Máte děti?
Ano, mám tři děti.
5. Jaké je vaše oblíbené jídlo?
Zeleninový salát
6. Jaká je vaše oblíbená barva?
Zelená
7. Jaké učíte předměty?
ČJ, M, TV, Př, V1 a PČ
8. Líbí se vám na této škole?
Ano.

A. Marešová, 7. B

Kdy se slaví Mikuláš? Svátek Svatého Mikuláše připadá na 6. prosince. Příchod Mikuláše k vašim domovním dveřím však můžete očekávat už dnes večer. Je to z toho důvodu, že v minulosti začínal den už v podvečer, a proto veškeré oslavy začínaly o den dříve, než jsme zvyklí nyní. Letošní mikulášská nadílka připadá na pondělí.

Kdo byl Svatý Mikuláš a proč bývá nadílka? Svatý Mikuláš byl biskup a je to jeden z nejuctívanějších svatých v celém křesťanství. Byl patronem dětí, námořníků, právníků, lékárníků, lukostřelců, obchodníků, právníků a vězňů. Je o něm známo, že velice rád pomáhal druhým, byl velmi štedrý a všude, kde se objevil, činil jenom dobro. V jeho přítomnosti se stalo hned několik zázraků. Každý ho obdivoval pro jeho dobrotu a laskavost. O Svatém Mikuláši koluje hned několik legend, které jsou důkazem o jeho dobré duši. Jedna pověst říká, že velice chudý muž poslal své tři dcery do tehdejšího nevěstince za účelem výdělků. Dcery se samozřejmě bránily, ale nezbyvalo jim nic jiného, než poslechnout svého otce. Jakmile se to Mikuláš dozvěděl, ihned zakročil. Všem třem dívkám dal pytlík se zlatáky a vysvobodil je tak z jejich nepříjemné povinnosti. Legend a pověstí kolem Svatého Mikuláše je mnoho. Všechny jsou ale vždy založené na tom, že svým činem Mikuláš obdaroval druhé. Z tohoto důvodu je již po několik století zažité, že Mikuláš, který navštěvuje rodiny, vždy obdaruje děti nějakou drobností.

Jaká je mikulášská tradice a kdo chodí s Mikulášem? Mikulášská nadílka se v českých zemích objevila už ve 14. století. Základ celé tradice zůstal po mnoho let stejný. V předvečer svátku Svatého Mikuláše obchází Mikuláš všechny domy a obdarovává děti. V minulosti doprovázel Mikuláše obecní policista. Později ho však vystřídal čert a anděl. Anděl je symbolem dobra a lásky. Jeho úkolem je chránit děti před čertem a pomáhat jim. Anděl má většinou košík, kde je pro děti za odměnu nachystaná nadílka. Většinou je to ovoce, sladkosti, adventní kalendář nebo nějaká malá hračka. Pro výstrahu je v nadílce skoro vždy také brambora nebo uhlí od čerta. Mikuláš s sebou mívá nebeskou knihu, kde je o dětech vše zapsáno. Z knihy přečte to, jak děti zlobí nebo jak jsou naopak hodné. Objeví se zde vždy nějaká pochvala, ale také výtky. Aby to pro děti nebylo tak jednoduché, musí vždy říct Mikuláši nějakou básničku nebo písničku. Teprve potom je může anděl obdarovat.

redakce ŠN

Děkujeme všem, kteří se zapojili...

Jak jsme již psali v minulém čísle, zapojila se naše škola do akce „KRABICE OD BOT“. Děkujeme všem žákům i rodičům, že zpříjemnili Vánoce několika neznámým dětem.

Zábava – něco pro zasmání

Zlobí se paní Novotná na běžeckém okruhu v Linci.: „ Ta linecká kolečka jsem si představovala trochu jinak! “
 „ Mami, mami, hoří vánoční stromček! “ „ Neříká se, že hoří, říká se, že svítí, Pepíku. “ „ Mami, záclony už taky svítí! “
 V hodině angličtiny: Tak za prvé! Českou mši vánoční složil J. J. Ryba, ne Džej, Džej Fish
 Je čas ozdobit kapra, zabít stromček, upéct dárky, vykuchat vánočku a zabalit salát. A hlavně to nesplést.
 O Vánocích spadne na hladinu rybníka kousek housky. Vidí to kapr, zaráží se a varuje ostatní: „ Nikdo ani hnout, v tom bude nějaký háček. “
 Chlubí se František: „ Na Vánoce se těším také proto, že máme ve vaně kapra a já se celý týden nemusím mýt. “
 „ Koupím ti, mami, k Vánocům nějakou hezkou čajovou konvici. “ „ Ale já už jednu mám, Pepičku. “ „ Už ne. “
 A. Sejkorová, 7. B

Hádanky

Jak se říká starému sněhulákovi?
 Louže

Víš jaký je rozdíl mezi vánoci a tornádem?
 Žádný při obou máš strom v domě.

Jak hubne sněhulák?
 Počká na teplejší počasí.

Kolik dárků může dát Santa do prázdného pytle?
 Jeden, protože pak už ten pytel není prázdný.

Kde najde Santa soby?
 No, to záleží na tom, kde je nechal.

Proč Santovi sobi létají přes hory?
 Protože podlézt je nemohou.

Co řekl sob, když uviděl elfa?
 Nic, sobi neumí mluvit.

Nevidíš ho, neslyšíš ho. Za okny tvé ložnice,
 na sklo bílou barvou, kreslí z hvězd své kytice.
 Mráz

Co stále padá ale nikdy se tomu nic nestane?
 Sníh

S. Kopecká, 7. B

Pohádka na pokračování

Nejistě jsem rukou sáhla do květu a vytáhla také malou kuličku.
„Teď si ji dobře schovej, budeš ji potřebovat u poslední brány.“
„Dobře, schovám.“
Celou cestu k poslední bráně jsem byla jako ve snu. Těch zvláštních květin, zvířat a hmyzu, to jsem nikdy neviděla. Na to byla i má fantazie krátká.
„Tak jsme tady,“ řekla růžová.
„Teď si vytáhni ten svůj hrášek a spolkní ho.“
„A proč já?“ namítlá jsem.
„Nic jíst nebudu, nejprve ho snězte vy.“
Když jedna po druhé hrášek spolkla, odhodlala jsem se i já. Než jsem dala hrášek do úst, upozornila mě růžová na to, že ho musím spolknout celý, protože kdybych ho rozkousla, byl by účinek poloviční.
„Tak jdu do toho,“ řekla jsem.
Jakmile jsem hrášek polkla, začaly se se mnou dít hrozné věci. Nejprve se mi rozechvělo celé tělo, pak se mi před očima začaly dělat velké barevné kruhy, z hrdla mi vycházel písklavý zvuk a problém mi dělalo i stát na nohou. Najednou vše skončilo.
„Co to bylo?“ zeptala jsem se.
„Už to bude v pořádku,“ odpověděla zelená.
„Dobře, můžeme pokračovat,“ přikývla jsem.
„Počkejte, co to je?“ začala jsem najednou panikařit.
„Proboha, kde mám ruce a nohy a všechno?“ křičela jsem. „A kde jste vy?“
„Neboj se, jsme tady,“ promluvila jedna z Violek. „Snědla jsi hrášek neviditelnosti. Bez něj bys s námi nemohla jít dál. Ale než se vrátíš domů, bude z tebe stejný člověk jako předtím, to ti slibujeme.“
Po těchto slovech jsem se částečně uklidnila. Procházely jsme nejprve lesíkem, ale ne takovým jaký známe u nás. Stromy měly úplně jiné tvary a barvy, jehličí bylo z chmýří a listy vypadaly jak z papíru.
Neviděla jsem, na jakou stranu se koukat dřív. (pokračování přístě) Mgr. I. Průšová

Dění u nás i ve světě

MS ve fotbale

Mistrovství světa ve fotbale je tu s námi už od roku 1930, kdy se poprvé hrálo v **Uruguayi** v Jižní Americe. Za tu dobu se MS ve fotbale změnilo více než dost. Zatímco na prvním MS ve fotbale se utkalo proti sobě pouze 13 národů, letošní rok v Kataru se ho zúčastnilo 32 národů, včetně Anglie a Walesu. Letošní MS v Kataru je první MS hrané na Arabském poloostrově. Jedná se také o nejdražší MS v historii fotbalu. Ikdyž se tohoto MS neúčastní Česká republika ani Slovensko, tak věřte, že jsme se v minulosti několikrát zúčastnili, dokonce jsme se i umístili na stupních vítězů. Takovýto úspěch se nám povedl dvakrát, přitom jednou, jsme s Itálií bojovali o 1. místo. Konkrétně tak v roce 1934 a 1962, ale jak už to tak bohužel bývá, zlato jsme nezískali. Největší počet vyhraných MS ve fotbale vlastní největší země Jižní Ameriky, Brazílie. Nejlepším střelcem MS v historii je Ronaldo Luiz Nazário de Lima, který reprezentoval národní tým Brazílie v letech 1993 až 2011 a vstřelil celkem 750 gólů. Nejlepším brankářem historie je Michel Preud Homme (původem z Belgie), odehrál MS ve fotbale roku 1994 v USA, odkud si odnesl ocenění za nejlepšího brankáře MS ve fotbale.

P. Včeliš, 7.B

MS v číslech: Další rekordy, kuriozity, statistiky a zajímavosti mistrovství světa ve fotbale

- 0: počet hattricků z penalt, kterých bylo v historii MS dosaženo
- 1: celkový počet gólů vstřelených přímo z rohového kopu (Marcos Coll z Kolumbie v roce 1962)
- 2: tolik penalt ze hry neproměnil ghanský rekordman Asamoah Gyan
- 3: počet mužů, kteří vyhráli MS jako hráči i jako trenéři (Mario Zagallo, Franz Beckenbauer, Didier Deschamps)
- 4: tolik medailů si z MS v letech 2002–14 odvážel rekordman Miroslav Klose
- 5: rekordní počet gólů vstřelených v prodloužení (Itálie - Německo 3:2 na MS 1970)
- 6: tolik týmů dokázalo ovládnout turnaj na domácí půdě (Uruguay, Itálie, Anglie, Německo, Argentina, Francie)
- 7: tolikrát byly až do roku 2022 na MS k vidění nejčastější zápasy Argentina - Německo a Brazílie - Švédsko
- 8: tento rekordní počet finálových účastí patří Německu
- 10: o celkový rekord v počtu čistých kont na MS se dělí brankáři Peter Shilton a Fabien Barthez
- 11: tolik různých střelců měla ve svém kádru Belgie na MS 2018
- 12: nejvyšší počet vlastních gólů během jednoho turnaje (MS 2018)
- 16: nejnižší počet sekund, které na hřišti strávil náhradník před vstřelením gólu (Dán Ebbe Sand na MS 1998)
- 17: tolik let a ještě 244 dní k tomu bylo Pelému, když se na MS 1958 trefil jako nejmladší střelec v historii šampionátu
- 22: na tolik šampionátů se kvalifikovala Brazílie – jako jediná nechyběla na žádném mistrovství
- 27: o tento rekord v počtu tref na jednom turnaji se postarali Maďaři v roce 1954
- 28: tolik červených karet rozhodčí udělili na MS 2006, nejvytlučovanějším turnaji historie
- 29: nejvíce pokutových kopů rozhodčí udělili během MS 2018
- 36: rekordní počet navazujících zápasů s alespoň jedním vstřeleným gólem jde na vrub MS 2018
- 42: tolik roků a 39 dní bylo Kamerunci Rogeru Millovi, když se na MS 1994 stal nejstarším střelcem dějin
- 44: tolik let činí nejdelsí prodleva mezi dvěma získanými tituly (Itálie, 1938–82)
- 56: už po tolika sekundách obdržel Uruguayec José Batista na MS 1986 nejrychlejší červenou kartu
- 73: rekordní počet vítězství na MS patří Brazilcům
- 84: právě tolik kilometrů naběhal Němec Thomas Müller během MS 2014
- 90: už po tolika sekundách v roce 1974 vstřelil Nizozemec Johan Neeskens nejrychlejší gól ve finále MS
- 122: právě tolik individuálních střelců se prosadilo na MS 2018
- 128: celkový počet hráčů nominovaných během jejich působení v Juventusu Turín
- 480: tolik sekund potřeboval Maďar László Kiss ke vstřelení nejrychlejší hattricku v historii MS (proti Salvadoru v roce 1982)
- 517: tolik minut dokázal Ital Walter Zenga na MS 1990 udržet čisté konto, celkem vychytal nulu v pěti zápasech
- 2026: rok, kdy MS ve fotbale poprvé uspořádají tři země naráz

Čtení s Valérií Zawadskou

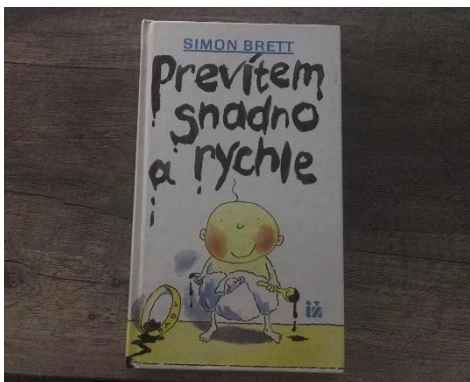
Ve čtvrtek 8. 12. poctila naši školu svou návštěvou herečka Valérie Zawadská.

Malým přečetla úryvky z knihy Kam a Rádi autora Michala Štěpánka.

 a velkým úryvkem z knihy Prevítem snadno a rychle autora Simona Bretta.

Předvedla nám skvělou práci s textem i se svým jedinečným hlasem.

V závěru svého vystoupení trpělivě odpovídala na všetečné dotazy svých posluchačů, za což jí patří velký dík! 😊

Družina

Užíváme sněhu

Koulujeme se

Přednáška

Vyučující zeměpisu v 8. ročnících pro své žáky zorganizovali přednášku o nejslavnější křesťanské pouti "Camino de Santiago" čili cestě do Santiago de Compostela. Přednášku vedla letošní účastnice této pouti Tereza Podolská, které moc děkujeme. 🌐🌐🌐

Rozhovor s majitelem pivovaru p. Vedrou

1. Kdo pivovar založil?

Roku 1870 jej měšťané uvedli do provozu. Jinak historie vaření piva v Dobrušce spadá do roku 1320, takže je opravdu dlouhá. Měšťané nejprve na náměstí postavili společný pivovar, který navazoval na radnici a stál v místech, kde teď stojí socha F. L. Věka. Stál tam tři století, asi od roku 1560 do 1866, kdy při velkém požáru města pivovar vyhořel. Měšťané už právo na postavení pivovaru na tomto místě nezískali, proto zde začali budovat sklepy a pivovar zprovoznili roku 1870.

Tento areál jsme odkoupili v roce 2007, provedli jsme základní úpravy a od roku 2008 zde opět vaříme pivo.

2. Jak dlouho trvá výroba piva?

Záleží kterého. Čím je pivo silnější, tak výroba a doba ležení je delší.

Vaření piva je vždy jeden den, ale kvašení a následné ležení je u silnějších piv delší. U těch nejslabších se doba od jeho výroby až po samotný prodej pohybuje kolem 35 dnů. A u těch silnějších až půl roku.

3. Vy sám pijete pivo Rampuša?

Samozřejmě piju, kdybych ho nepil, tak by to bylo špatný, to bych nemohl dělat to, co dělám.

Musím pivo v průběhu ležení ochutnávat a říct, jestli se bude stáčet do sudů nebo do lahví.

4. Kam všude rozvážíte vaše pivo?

Dá se říct, že máme naše smluvní odběratele, to znamená restaurace, síť Konzumů a řadu dalších drobných odběratelů, kteří jsou rozprostřeni po východních Čechách. Ale vozíme pivo i do Prahy, Brna a do dalších oblastí, kde máme odběratele. Máme i systém rozvozu piva až domů, který poskytujeme zájemcům už od covidu, kdy vlastně nebyla možnost otevřít restaurace. Takže jsme začali lidem dovážet pivo až domů. Rozvážíme skoro po celé republice, krom nějakých koutů u hranic. Když se podíváte na náš web nebo facebook, najdete tam denně rozepsané lokace, do kterých měst se pojede. Zájemci si mohou pivo objednat dopředu a vědí, co jim dovezeme a kdy jim ho dovezeme.

Mimo tuzemsko, máme odběratele i na Slovensku a v Polsku.

5. Plánujete nějaké změny?

Rozhodně zásadní změny neplánujeme. Jediné změny v tom, že se pořád snažíme rozšiřovat výrobu a zlepšovat určité výrobní celky. No a samozřejmě se neustále věnujeme prezentaci na sociálních sítích, kde najdete veškeré informace o dění v pivovaru.

S pivovarským „Dej Bůh štěstí“

Iveta Štěpánková, 7. B

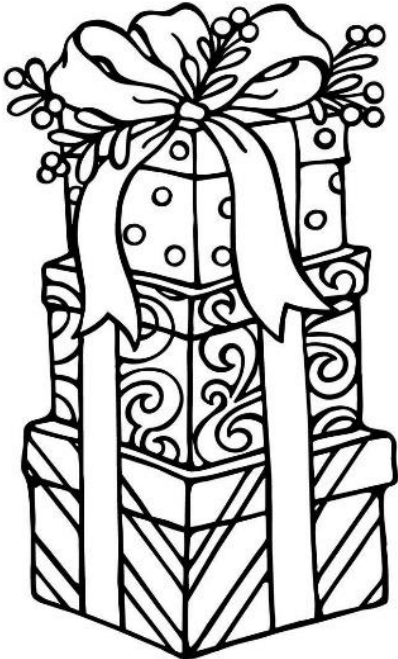

Anketa Vánoce

Tentokrát jsme navštívili 1. stupeň a položili žákům dvě otázky. První se týkala toho, jaký dárek si žáci přejí najít pod stromečkem a druhá – jednodušší – zdali se na Vánoce těší.

Na druhou otázku odpověděli všichni stejně, že se na Vánoce těší. A jak odpověděli na otázku číslo 1, si můžete přečíst níže.

Ondra 2. B	POKÉMON KARTY
Eliška 2. B	BABY BORN PANENKA
Daniela 4. A	KNÍŽKU A POVLEČENÍ
Honza 4. A	HODNĚ DÁRKŮ
Leona 5. B	LEGO
Matěj 5. A	XBOX
Agáta 1. B	NEMÁM KONKRÉTNÍ DÁREK
Damián 1. A	POKÉMON KARTY

Tedy poženem – vánoční koleda, která se tolik v českých domácnostech nezpívá. Není to však tím, že by byla složitá na hraní či na zpěv, ale spíše je méně známá než ostatní vánoční koledy.

Tedy poženem, a honem,
tam do Betléma půjdem.
Poženem, a honem,
tam do Betléma půjdem.
Ty vezmeš housličky,
já dudy mám.
Poženem k jesličkám,
zahrajem tam.

Odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=wI4MHGLZILk>

Nejoblíbenější vánoční cukroví

Vanilkové rohlíčky
Ischelské dortíčky
Linecké cukroví
Rumové kokosové kuličky
Kakaové pracny
Medové perníčky
Kokosky
Úly s vaječným likérem

A které je to vaše? Napište nám do schránky u šaten ☺

Silvestr

Oslavy na Silvestra známe a dodržujeme všichni. Znáte ale historii tohoto dne a jména Silvestr, které má původ ve 4. století našeho letopočtu podle kněze sv. Silvestra?

Poslední den roku má svátek Silvestr a po celém světě se oslavuje příchod roku dalšího.

Znáte historii Silvestra, jména i oslavného dne?

Jméno Silvestr

Svatý Silvestr, jehož jméno se stalo symbolem posledního dne v roce, byl kněz, který přežil pronásledování křesťanů za císaře Diokleciána, a stal se roku 314 papežem. Svátý Silvestr je patronem domácích zvířat a dobré úrody. Je zobrazován v papežském rouše s berlou, jeho dalšími atributy jsou kniha, mušle, býk. Silvestr je jedním z prvních uctívaných, jehož kult se rozšířil rychle i po Evropě. Jeho svátek se slaví od 5. století právě na poslední den roku.

Silvestrovská oslava

Původně nebyly oslavy spojené s koncem roku. To až během 16. století, kdy většina křesťanských zemí přijala gregoriánský kalendář a s tím i první den roku 1. ledna.

Lidé navštěvovali kostel, děkovali za dobré prožití uplynulého roku a modlili se za dobrý průběh nového. Veselí a zvyky z pohanských dob ale církev nepodporovala.

Teprve rozvoj ekonomiky a vědy v 19. století, který předznamenal příchod nového zlatého věku, dodal silvestrovské noci větší význam. Společnost bohatla a v očekávání ještě lepšího roku slavila Silvestra stále veseleji a okázaleji, s množstvím jídla i pití.

Zvyky na Silvestra

Přes silvestrovskou noc nesměla hospodyně nechat sušit prádlo, znamenalo to nebezpečí smrti někoho z rodiny v nadcházejícím roce.

Na venkově chodily o silvestrovské noci po staveních tzv. ometačky: staré chudé ženy oblečené v černém a s hlavou zavázanou bílým šátkem tak, aby vpředu vybíhala nad čelo stříška. Třikrát zaklepaly, vešly do stavení a bez jediného slůvka přistoupily k plotně a třikrát ji ometly se slovy: Ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého. Tím se mělo zabránit, aby na plotnu přišlo v novém roce něco nezdravého. Nakonec popřály hospodáři šťastný nový rok a poprosily o almužnu.

Přípitek nesměl chybět v žádném domě bez ohledu na čas, majetku a víře.

Kdo oslaví Nový rok jako první?

Nový rok oslaví jako první obyvatelé tichomořského Kiritimati, který je součástí ostrovního státu Kiribati. Žije zde přibližně 5000 obyvatel. Nový rok zde ostrované slaví jako první z naší planety. Půlnoc je zde v 11:00 SEČ. Kiribati leží na západ od poledníku 180 stupňů. Kiritimati je označován jako Vánoční ostrov - Christmas Island. Ostrov pojmenoval roku 1777 na Štědrý den James Cook jako Vánoční, ale znám byl již v 17. století.

Hned potom ve 12:00 SEČ slaví Nový rok Novozélandané. Oslava začíná velkým ohňostrojem z nejvyššího mrakodrapu na celé jižní polokouli, Sky Tower v největším městě Nového Zélandu v Aucklandu.

Nový rok - Happy New Year vítají v největším městě Austrálie Sydney ve 14:00 SEČ. Tradičně více jak polovina obyvatel Sydney - žije tam přes 4 miliony obyvatel, rovněž vítá NY slavnostním ohňostrojem, který ozáří největší pamětihodnost Sydney a snad i celé Austrálie známý most Harbour Bridge a hned naproti slavnou budovu Opery Sydney.

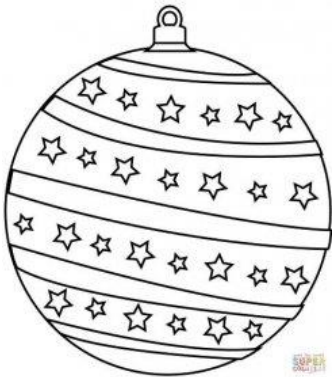
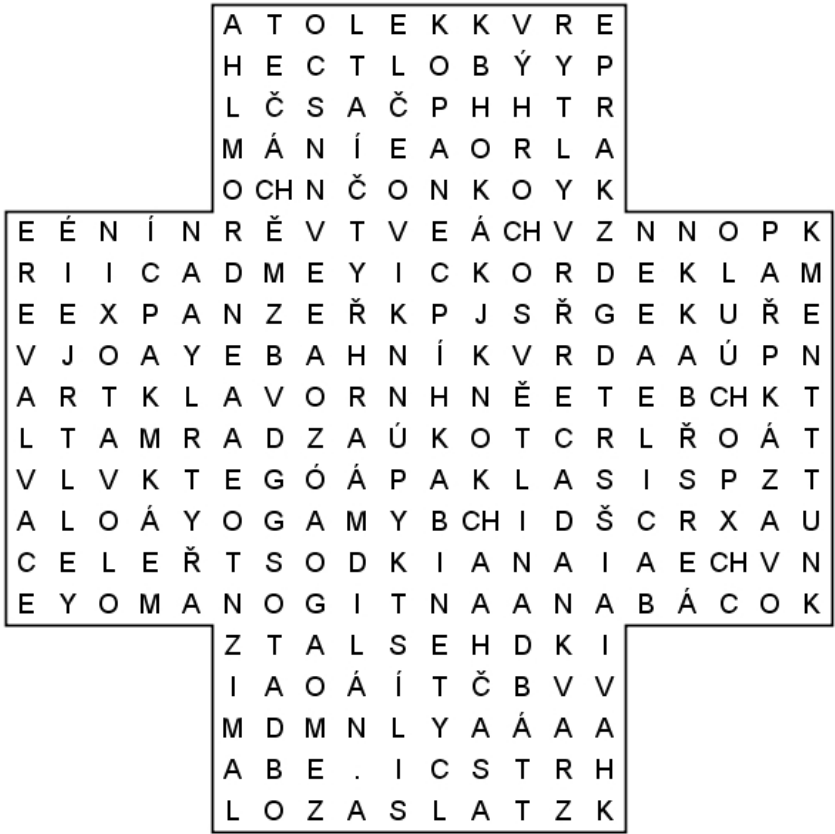
redakce ŠN

Vánoční osmisměrka

Pro ty, kteří rádi luští, tu máme jednu vánoční osmisměrku.

Přejeme Vám příjemné luštění.

ACHÁT, ÁCHAT, ANSÁMBL, ANTIGONA, ATOLEK, AVAŘI, AVIA, BACIL, BAGR, BAHNÍK, BOLTCE, ČTYŘHRA, DBÁT, DĚNÍ, EGOISTA, EXPANZE, GALAXIE, HESLA, HOLD, HROCH, IDEA, KABINETY, KLAM, KLAN, KMENT, KOCÁBA, KOČÍ, KOPANEC, KORD, KRÁČET, KUŘE, KÝTA, LAKY, LINO, LÍSTKY, MĚCHÁČ, MLHA, MÓDA, MORD, NADACE, NAPŘED, NEGR, NOHY, OBDAT, OGAM, OHRYZEK, OKNO, OLOVA, PAKL, PLKAT, PRAK, REVALVACE, ROPA, RÝHA, SISAL, STRH, STŘELEC, SVĚTLINA, ŠATNÍK, TÁLY, TOXIN, TVÁŘ, ÚCHOP, ÚRAZ, VAZÁK, VĚRNÍ, VIBEX, VOJÍN, VRAKY, ZASLAT, ZDARMA, ZIMA

Nová knihovna

Naše nová knihovna je v provozu už dva týdny. 🎉
A víte, jak od té doby tráví děti velké přestávky? Čtou! 📖
Ještě jednou moc děkujeme všem, kteří nám darovali knihy
v rámci akce Vánoce pro knihovnu. ❤️
Má to smysl! 😊

Podivné vánoční zvyky po celém světě

Tím nadpisem jsme vás chtěli spíš nalákat, ale je pravdou, že leckteré světové vánoční zvyky nám můžou připadat trochu bizarní. České vánoční zvyky přijdou zvláštní mnoha cizincům, hlavně naše vánoční menu. Ale kam se hrabou na některé zahraniční! Dali jsme si tu práci a podívali jsme se, jaké šílenosti, podivnosti nebo třeba jen hezké zajímavosti panují o Vánocích ve světě!

Ukrajina věří na pavouky

Pro mnoho lidí pavouci nejsou zrovna nejkrásnějšími tvory a mnozí nevydrží v jedné místnosti ani s jejich fotkou. Ale na Ukrajině jsou o vánocích nutností – jsou totiž dekorací vánočního stromčeka! Tradice vznikla na základě jedné ukrajinské pověsti. V ní chudá vdova neměla čím ozdobit stromček pro své děti. Když šli spát, ozdobili ji stromček pavučinami přátelští pavoučci. Pavučiny se pak s dotekem slunečních paprsků proměnily ve zlato a stříbro. A od té doby se rodiny drželo štěstí i peníze. Mimo toho se říká, že když na Štědrý den uvidíte pavučinu – přinese vám štěstí.

USA – stromek dostane nakládačku!

Mezi americkými ozdobami v domácnostech najdete i jednu ve tvaru kyselé okurky. Tradičně se každý rok schovává na vánoční stromček – kdo ji najde jako první, čeká ho velké štěstí! A pokud ji najde jako první některé z dětí, dostane ještě jeden dárek navíc (no, pro rodiče možná trochu nepraktické, ale děje se to). Ne, že by Američané nějak extra holdovali nakládaným okurkám. Nikdo vlastně ani neví, kde se tahle tradice vzala. Někdo říká, že ji zavedli obchodníci v 19. století, kteří tyhle ozdoby dovezli z Německa (kde se jimi stromček také zdobí), někdo zase, že je to pocta vojínovi občanské války, kterého drželi v zajetí a nechali jej hladovět. Na pokraji smrti si od dozorce vyprosil prý alespoň tuhle malou okurku, která mu zachránila život.

Řecko – zdobíme lodičky!

Koledníky potkáte o Vánocích v Americe, někde i u nás, ale takové, jaké potkáte v Řecku jen tak nenajdete. Řecké děti totiž chodí na koledu s vyřezávanou lodičkou, ozdobenou zlatými barvami a ořechy. Ale nejde jen o malé lodičky. Řekové jsou přímořským národem každým coulem, a tak najdete mimo světýlky ověšených stromčků i podobně nazdobené velké lodě! Vzdávají tím úctu námořníkům, kteří věnovali život moři pro dobro svého národa a rodiny. A navíc člun symbolizuje plavbu vstříc novým zítřkům, které následují po narození Ježíše Krista.

Venezuela – do kostela na bruslích!

Jednu z těch bláznivých tradicí mají ve Venezuele, aspoň v jejím hlavním městě. Od 16. do 24. prosince se tam konají mše, na které se tradičně dojíždí na kolečkových bruslích. Někdy jsou kvůli tomu uzavřeny celé ulice, aby měli věřící do kostela snadnou cestu.

Guatemala – Ďábel nikdy nespí

V Guatemale si spojují svátky i s duchy a Ďáblem, kteří podle nich žijí ve špině. Proto před Vánoci zametají odpadky, hodí je na jednu hromadu, nasadí na ni ďáblovu hlavu, nebo rovnou celou jeho figuru a vše spálí.

Grónsko – nač vařit?

Kapr, salát, cukroví – kdo to má stíhat? To v Grónsku mají panečku jinou pochoutku – jedí syrovou velrybí kůži, které se říká *maktak* a pak *kiviak*, arktického ptáka zabaleného v tulení kůži. Aby to nebylo tak jednoduché, obojí pár měsíců před Vánoci pohřbí a na svátky si jídlo vychutnají rozložené.

Litva – tam nenosí dříví do lesa!

V Litvě se na Vánoce můžete podívat na živý průvod masek a v tom shonu si třeba i všimnete, jak místní vlečou domů z lesa velkou kládu. Nedivte se, v Litvě je to nutnost! Kláda symbolizuje problémy a neštěstí. Tu pak doma za zpěvu a zvuku hudebních nástrojů spálí, aby se obojí pro další rok zničilo!

Norsko – koště nikde nenajdete

V Norsku musíte veškeré přípravy, včetně vánočního úklidu, stihnout do 23. prosince, protože podle jedné zdejší legendy vycházejí na Štědrý večer zlé čarodějnice a hledají košťata, na kterých by se proletěly. Proto ženy schovávají a zamykají košťata ve skříní (no dámy, přiznejte se, že po celodenním smeččení by to ráda udělala každá z nás i bez konkrétního důvodu). Muži zase střílí z brokovnice, aby zahnali zlé duchy.

Na Islandu vás za trest sežere kočka!

Na Islandu nosí dárky pod stromček vánoční skřítci, tedy aspoň hodným dětem, které si za okno nachystaly boty. Vybavují se vám vlastní vzpomínky na to, když jste jako malí vzali do ruky měkký dárek a už jste ztratili chuť to rozbalit? „Měkký dárek, to bude zas oblečení,“ řekli jste si... Na Islandu byste za to ale byli rádi! Je přímo nezbytné, aby každý člen rodiny dostal na Vánoce něco nového na sebe, jinak ho může sežrat Vánoční kočka!

A ve Španělsku se na to vy...

A poslední, snad nejbizarnější, co jsme objevili, je katalánská tradice umísťování (nejen) do betléma figurku Caganer. Jedná se o figurky kálejících postav. Častí jsou kominíci, ale fantazii

se meze nekladou, a tak si můžete domů koupit třeba i Baracku Obamu, Benedikta XVI., Angelu Merklovou nebo i Vladimíra Putina, stejně tak i dětské hrdiny jako Spongeboba, Olafa z Ledového království, Maria i třeba celou rodinku Simpsonových. Zdálo by se, že je to výmysl moderních bláznivých komerčních tahů na peněženky, ale ne. Tradice vznikla už v 18. století a má symbolizovat nezbytnost zúrodňovat půdu, aby dávala příští rok větší sklizeň. Tyhle kakající figurky se ve Španělsku těší velké oblibě, dokonce tak velké, že i v obchodním centru, kde my objevíme velké betlémy a postupem času i pro nás komerční Santy Clause, si vystavili obří sochu tohoto chlapíka...

Všem zaměstnancům školy a žákům přejeme krásné Vánoce,
v novém roce 2023 hodně zdraví, štěstí, spokojenosti a deváťákům
úspěšné zvládnutí přijímacích zkoušek.

~~2022~~

2023

